

NIEUWSBRIEF

HEI, HEG & HOOGEIND

VOORJAAR 2016

IN DIT NUMMER:

VOORWOORD REDACTIE	1
AGENDA	1
AANSCHAF BIOMASSAKETEL OF HOUTKACHEL: REKENEN LOONT	2
AANPLANT BIJ GILDEGEBOUW	3
EEN WANDELING DOOR DE GESCHIEDENIS VAN LEENDERSTRIJP	3
ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND	4
AANLEG UIT ONS GROENFONDS	5
VOORTGANG COLLECTIEVEN	6
RANSUILEN IN LEENDERSTRIJP	6
JAARPRIJS VOOR VERNUFT EN VOLHARDING VOOR FRANS HAFGENAARS	7
RENHEIDE OP PEIL	8
DISCUSSIEAVOND BIO OF MASSA	8
COLOFON	8

VOORWOORD REDACTIE

Beste lezers,

De winter ligt weer achter ons. Ondertussen wordt het weer druk in het veld: alles moet weer de grond in. Nog net even tijd om de nieuwsbrief te lezen.

Zoals u van ons gewend bent weer van alles wat. Recent waren we op een lezing over biomassa gebruikt als brandstof. Erg interessant, zeker omdat enkele van onze leden zo'n kachel in gebruik hebben.

Helaas heeft onze columnist

het even te druk. Op zijn bijdrage zult u nog even moeten wachten tot de volgende nieuwsbrief.

Ondertussen loopt de pilot met Agrarisch water (ook wel 'blauwe diensten' genoemd) al weer even. Drie bijeenkomsten werden georganiseerd waaronder in Soerendonk.

Deze werd door onze leden goed bezocht. De laatste overeenkomsten worden nu gesloten. In de loop van april/mei kunnen de 5-jarige overeenkomsten afgesloten worden. Er zijn in onze omgeving gelukkig veel mogelijkheden.

De algemene jaarvergadering staat voor de deur: niet ver-

geten om 18 april in uw agenda te zetten. Wij zien u graag verschijnen!

Gerard Sturkenboom atendeerde ons op de prestaties van ons lid Frans Hagenaars. Frans heeft een bijzondere prijs gewonnen. Gerard bericht daarover.

Veel leesplezier,
Erik, Henk, Peter en Ton

AGENDA:

Maandag 18 april 2016
20:30 Algemene ledenvergadering

Boerenkrokussen

AANSCHAF BIOMASSAKETEL OF HOUTKACHEL: REKENEN LOONT

Het platteland ligt bezaaid met landschapselementen. Groen groeit en bloeit volop. Met de regelmaat van de klok gaat de snoei-schaar erin om het gezond te houden. Dat levert bergen snoeihout op. Tegelijkertijd hebben burgers, buitenlui en agrariërs steeds vaker een biomassaketel of houtkachel om hun eigen energiekringloop te sluiten. Wetende dat 2,5 kg droog hout dezelfde energie-inhoud heeft als 1 M3 aardgas verklaart al snel de interesse in hout voor de kachel. Maar de slimme gebruikers weten dit uiteraard al lang.

pers of houtpallets. Ditzelfde verhaal geldt uiteraard ook voor burgers en buitenlui. 1500 M3 aardgasverbruik komt overeen met ruim 4000 kg droog hout.

Rendabele biomassaketel en/of kachel

Een goede houtkachel of biomassaketel wordt niet vanzelf rendabel. Dit vraagt een aantal aandachtspunten. Zo vergt een biomassaketel doorgaans meer werk dan een ketel op fossiele brandstoffen. De voorraad-opslag moet van tijd tot tijd worden aangevuld, de kachel moet gereinigd

tetoepassingen van kracht worden. Het loont de moeite om op de RVO site naar deze regeling te kijken waarbij ook pallet-kachels en biomassaketels in aanmerking komen voor een investeringssubsidie.

Kwalitatieve goede houtsnippers en/of houtblokken bepalen mede het rendement en het functioneren van de kachel. Dit vraagt een stukje planning en organisatie.

Lokale verwaarding van snoeihout en houtige reststromen uit het landschap is dus een interessante case, echter hoe organiseer je dit en hoe maak je dit aantrekkelijk. De ZLTO zet er momenteel samen met boeren, tuinders en ANV's de schouders onder om al dat snoeihout optimaal te verwaarden in lokale kachels en ketels. Hierdoor krijgt het landschap weer meer een economische waarde en wordt het functioneel met behoud, (en verhoging) van de biodiversiteit, wordt het een aantrekkelijker landschap en is er een stimulering voor de lokale circulaire economie. Kortom een landschap met maatschappelijk rendement! Dit betekent dat we samen weer met een integrale en ook economische bril naar het landschap moeten kijken en moeten nadenken over functionele inrichting en functioneel onderhoud met meerwaarde. De ZLTO is in een aantal regio's samen met boeren en ANV's aan het verkennen of met het oprichten van een lokale coöperatie een lokale warmteketen georganiseerd kan worden waarbij de houtige biomassa lokaal via de ketels en kachels verwaard wordt tot energie. Uiteraard wordt hierbij de discussie rondom biodiversiteit, bodem en organische stofvoorziening niet uit het oog verloren.

Meer weten? Neem eens contact op met ZLTO. We maken graag maatwerk van uw toekomst!

Ton van Korven

Ton.van.Korven@zito.nl

073-2173213

Het verbranden van biomassa is misschien wel de oudste manier om aan energie te komen. Bijvoorbeeld de intensieve veehouderij gebruikt veel warmte. En dus is de energierekening groot. Een eigen biomassaketel bespaart al snel 50 tot 70 procent op de energierekening in vergelijking met het gebruik van aardgas of propaan. Want zo'n ketel wordt gestookt op goedkopere brandstoffen zoals (lokale) houtsnip-

worden en de assen afgevoerd. De vraag is hoeveel tijd en inspanning wil je leveren voor deze vorm van duurzame warmte. Houtige biomassa heeft een energetische waarde die ongeveer een derde bedraagt van fossiele varianten. Hierdoor zal ook meer volume aan brandstof nodig zijn om eenzelfde warmtevraag te dekken. Maar die ruimte is er meestal wel.

Dit jaar is de investeringsregeling duurzame energie (ISDE) voor warm-

AANPLANT BIJ GILDEGEBOUW

In 2012 maakten Ton van Dijk en Peter Kerkhofs, in overleg met het gilde, een inrichtingsplannetje voor het groen rond het nieuwe gildegebouw aan de Sint Janskapel te Leenderstrijp. Ondertussen staat er een kloek gebouw. Samen met gildebroeders hebben leden van de werkgroep Natuurwerk op zaterdag 26 maart de singels aangeplant. Op termijn wordt de singel omgezet naar een gelegde of gevlochten heg. De meidoorn zorgt voor een ondoordringbare terreinafscheiding.

Aanplant bij het gildegebouw (vlnr Jan Rem Struving, Jack vd Palen, Jan Engelen, Peter van Rijsingen, Jac Dielis (foto: Peter Kerkhofs)

EEN WANDELING DOOR DE GESCHIEDENIS VAN LEENDERSTRIJP

In welke boerderij was de eerste winkel van Leenderstrijp gevestigd? In welk huis bevond zich eind 19de eeuw de hulpschool? Waar wilde de gemeente aanvankelijk de eerste school bouwen?

Het antwoord op deze vragen (en nog vele andere) krijgt u tijdens de historische wandeling georganiseerd door de werkgroep Historie van het eeuwfeest Sint Jan.

In een wandeling van ongeveer anderhalf uur loopt u door de honderdjarige geschiedenis van winkel en school in Leenderstrijp. Maar niet

alleen de geschiedenis van winkel en school komen aan bod, ook vele andere historische wetenswaardigheden passeren de revue. Wat vertelt bijvoorbeeld de buitenkant van een boerderij over haar leeftijd en histo-

rie? Waarom woonden er juist in Striyp zo veel valkeniers? En kent u de geschiedenis van de Sint Janskapel en de strijd die de Striypenaren voerden om de klokken van de kapel te behouden?

Een wandeling voor iedereen die geïnteresseerd is in Striyp en zijn historie:
zondag 29 mei om 14:00 uur.
Vertrekpunt: het plein bij de winkel.

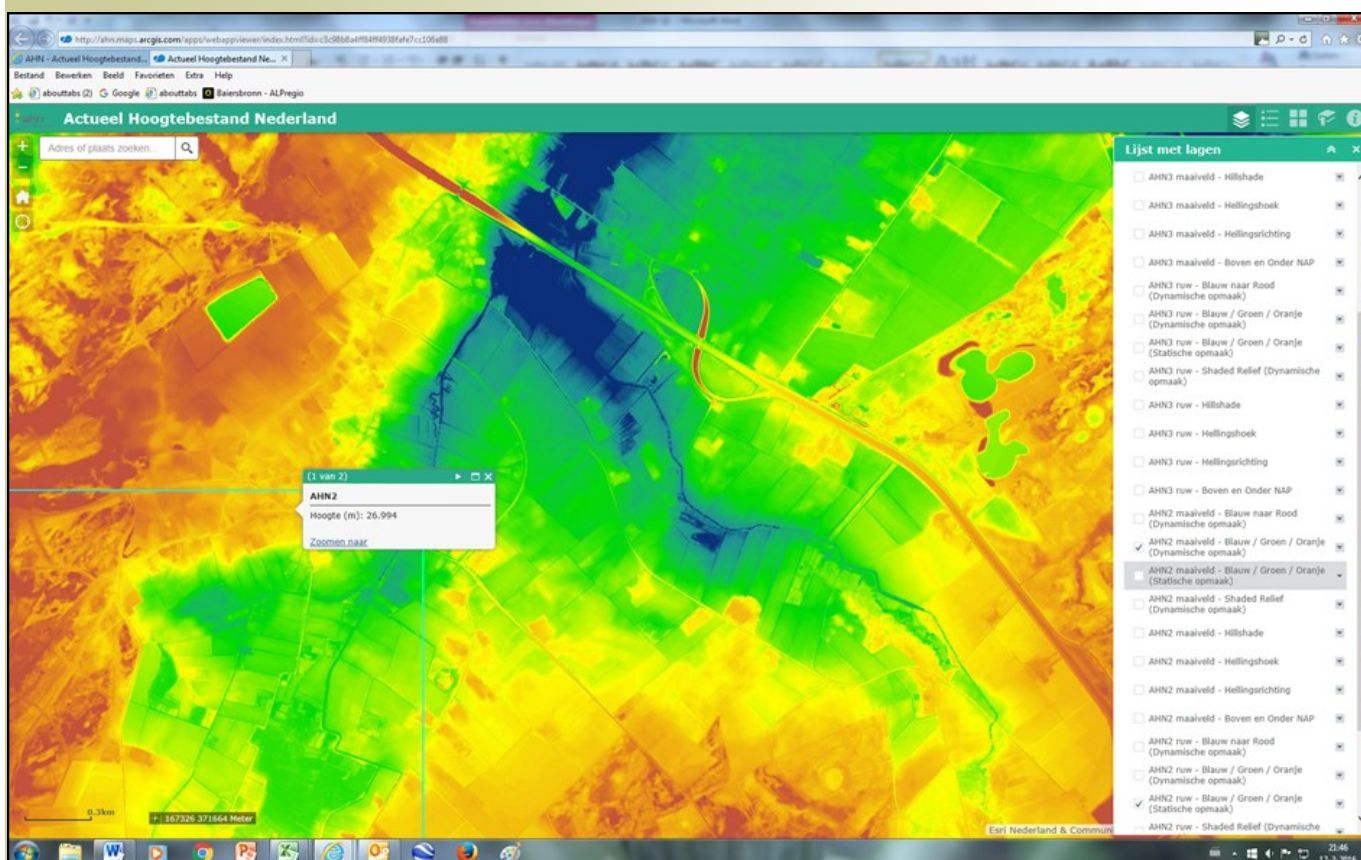
ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND

Het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is een bestand met, voor heel Nederland, gedetailleerde en precieze hoogte gegevens. De eerste opnames dateren van vóór 2003. De behoefte aan een nauwkeurige hoogtemeting kwam voort uit het watersysteembeheer waarmee de waterschappen en Rijkswaterstaat hun werk vorm geven.

lijkt. Het is wel even zoeken hoe je de juiste gegevens op het scherm krijgt. Eenmaal gevonden geeft het hele mooie plaatjes met een schat aan informatie. Zo kun je eenvoudig de hoogte bepalen van een perceel. Ook kleine hoogteverschillen zijn inzichtelijk te maken. Enkele voorbeelden uit onze omgeving en hoe u die op een plaatje kunt krijgen.

omliggende akkers en graslanden. De precieze hoogte kunt u vinden door met de muis op de positie te gaan staan. Als u nu klikt verschijnt de hoogte in een veldje. (In de afbeelding ziet u het veldje met de hoogte aanduiding.

U kunt heel ver inzoomen, zover zelfs dat ploegsporen zichtbaar worden!

Plaatje van Leenderstrijp (links op de foto), boven in het plaatje de A2, in het blauw de beekdalen van de Bulder Aa en Strijper Aa. Het groene vlakje in de linker bovenhoek is 't gat van Winters'.

Ondertussen zijn nieuwe metingen (AHN2) verricht. In onze omgeving dateren de metingen uit 2011. De hoogte is daarbij nauwkeurig bepaald tot een maximale onnauwkeurigheid van +/- 20 cm. In de praktijk is de onnauwkeurigheid meestal kleiner dan +/- 10 cm. Het zichtbare "verschil in hoogte" is enkele centimeters! Om de nauwkeurigheid nog verder op te voeren wordt nu gewerkt aan AHN3. Deze is echter voor ons gebied (nog) niet beschikbaar.

De metingen, op een kaart weergegeven, zijn tegenwoordig vrij toeganke-

AHN vindt u op: <http://www.ahn.nl/pagina/viewer.html>

U klikt 'lagen' aan (boven in het scherm) Vervolgens "AHN maaiveld- Blauw / Groen / Oranje (Dynamische opmaak)" aanvinken.

Dit geeft een plaatje waarbij de lagere stukken blauw kleuren en de hogere delen oranje. Als u het plaatje wijzigt schalen de kleuren mee: blauw blijft laag en oranje blijft hoog. Duidelijk te zien is dat de wegen, maar ook de bouwblokken, wat hoger liggen dan de

Ook oude paden, voormalige sloten etc. zijn prima terug te vinden op de kaarten.

Er zijn erg veel mogelijkheden om hoogte en de hoogteverschillen in het terrein zichtbaar te maken. Daarover de volgende keer meer.

AANLEG UIT ONS GROENFONDS

Nadat we in december de eerste aanleg van een 300 meter gemengde heg achter de rug hadden zijn we in januari doorgegaan. Nu met een beuken- en een gemengde heg op de Paaldijk. Bij ons bestuurslid Maarten Schoone hebben we op carnavals zaterdag ruim 100 meter heg aangeplant rond het erf. De soorten en de inpassing op het erf werden in overleg bepaald. Op de Paaldijk bestaat de gemengde haag uit zomereik, beuk, veldesdoorn, kardinaalsmuts en haagbeuk. Over enkele jaren een mooie dichte haag die in het najaar kleurrijk de winter ingaat: een sieraad voor het erf en het landschap.

Het groenfonds van onze vereniging vergoedt een gedeelte van het plantgoed voor de aanleg van landschapselementen waar andere regelingen verstek laten gaan. Voorwaarden zijn o.a. dat er gekozen wordt voor autochtoon plantmateriaal. Onze werkgroep assisteert tevens bij de aanleg/aanplant. Ook interesse om landschapselementen aan te leggen? Neem contact op met onze secretaris. Voor de duidelijkheid: we leggen geen tuinen aan!

Gezien het aantal projecten zijn we ook op zoek naar nieuwe leden voor onze werkgroep. Zin om eens mee te doen: u bent welkom!

Jordi Schoone, zoon van Maarten en Karin, hielp ijverig mee bij het aanplanten

Leden van de werkgroep Natuurwerk bij de aanplant van de familie Schoone.

Op 27 februari werd door leden van de Natuurwerkgroep de Sabic strook op de Strijperheg schoongemaakt. Nadat Peter van Rijsingen de strook gemaaid had werd het maaisel opgeladen en afgevoerd.

VOORTGANG COLLECTIEVEN

Afgelopen jaar was het jaar van het inrichten van het Collectief Midden Brabant. Er werden wat vingeroefeningen gehouden om een gebiedsaanvraag in de steigers gezet. Deze is nu door de provincie goedgekeurd. We kunnen nu direct door naar de volgende periode. Zoals het zich nu laat aanzien zou die tegen augustus bij de provincie moeten liggen.

In de planning is er budget gereserveerd voor ons werkgebied. Het beekdal van de Grootte Aa, de Strijper- en de Bulder Aa. Het betreft hier het leefgebied "droge dooradering vochtig".

RANSUILEN IN LEENDERSTRIJP ADRIE STAALS

Ondanks dat de ransuil de meest algemene soort onder onze uilen is zien we hem in Zuidoost Brabant niet zo vaak. In onze regio zijn enkele broedparen gesignaleerd. In de herfst en winter maakt deze uilensoort vaak gezamenlijk gebruik van zgn. roestplaatsen. Deze roest (rust)plaatsen kunnen zich vlak bij menselijke bewoning bevinden.

De verassing was afgelopen winter erg groot toen er een tweetal ransuilen gemeld werden op Leenderstrijp. Ze werden op de gevoelige plaat vastgelegd door Erik van Asten.

Gaarne willen wij als uilenwerkgroep in contact komen met personen die ransuilen horen of zien om ook deze uilensoort te kunnen beschermen door ze eventueel een broedplaats aan te bieden.

*Uilenwerkgroep Hei, Heg en Hoogeind.
Tel. 040-2061446
t.n.v. Adrie Staals*

JAARPRIJS VOOR VERNUFT EN VOLHARDING VOOR FRANS HAGENAARS DOOR: GERARD STURKEBOOM

Op zaterdag 19 maart jl. heeft ons lid Frans Hagenaars in Amersfoort een oorkonde in ontvangst mogen nemen, behorende bij de molenprijs voor Vernuft & Volharding.

Jaarlijks reikt De Stichting Molengiftenfonds voor Vernuft & Volharding prijzen uit aan individuen, stichtingen en/of verenigingen die zich op een bijzondere manier - met vernuft en volharding - hebben ingezet voor behoud van de traditionele molens.

Dit jaar is de Leendse selfmade-molenbouwer Frans Hagenaars zo'n prijs ten deel gevallen. De uitreiking vond plaats tijdens de jaarvergadering van vereniging De Hollandsche Molen.

In de toespraak werd in het kort de historie van de molen(s) in Leende toegelicht. Eerst de verwoesting van de eeuwenoude standerdmolen op de hei in 1940 als gevolg van een zeer zware storm. En vervolgens werd ingegaan op het particuliere initiatief van Frans Hagenaars, dat in de jaren '80 begon met de bouw van een klein schaalmodel. Dit stond daarna model voor de molen zoals

Frans Hagenaars, tussen 2 bestuursleden van de Stichting Molengiftenfonds voor Vernuft en Volharding, toont trots zijn zonet overhandigde oorkonde.

die nu in Leenderstrijp staat. In totaal heeft Frans bijna dertig jaar aan zijn Heimolen gewerkt. Hij heeft daar wel hulp bij gekregen; van zijn buurman Dre van Overdijk, maar ook van vele anderen. Maar bovenal is het toch Frans' initiatief, doorzettingsvermogen en vakmanschap dat tot het mooie resultaat heeft geleid. En dit is dus ook landelijk niet ongemerkt gebleven.

De oorkonde vermeldt dan ook: Als blijk van waardering voor zijn vernuft en volharding bij het herbouwen van de Standerdmolen te Leenderstrijp met gebruikmaking van diverse traditionele houtbewerkings-technieken.

Halverwege dit jaar hoopt Frans het eerste meel te malen, als ook de 2e molensteen omhoog getakeld en afgesteld is.

Werkgroep natuurwerk aan het werk in de Riesten. De laatste jaren werken we met enige regelmaat in de boomgaard in de Riesten. Helaas laten het de peren- en appelbomen langzaam afweten. Anders is het met de elzensingel: deze staat er nog in volle glorie.

RENHEIDE OP PEIL

Ondertussen is het project 'Renheide op peil' tot afronding gekomen. De nieuwe watergangen zijn gegraven en worden eerdaags verbonden. Op onderstaande foto zie u links de oude loop en rechts de nieuwe loop.

DISCUSSIEAVOND BIO OF MASSA?

De informatiebijeenkomst 'Bio of Massa' op 16 maart jl., onder deskundige leiding van Jan Keijsers, was een zeer interessante avond voor zowel burger als boer. Met groot enthousiasme vertelden de vier ondernemers in het panel over hun bedrijfsfilosofie die soms ver uiteen lagen.

De panelleden v.l.n.r.: H. Verhoeven, hr. Kuipers, J. Scheepers en C. van Zelderren

Gespreksleider Jan Keijsers

COLOFON

Plattelandsvereniging Hei, Heg & Hoogeind streeft naar een mooi buitengebied waar natuur, landschap en gezonde boerenbedrijven naast elkaar kunnen bestaan. Informatie over onze activiteiten vindt u op

www.hei-heg-hoogeind.dse.nl

Redactie Nieuwsbrief:

Erik van Asten

Ton van Dijk

Peter Kerkhofs

Henk Struving

Foto's: Erik van Asten
(tenzij anders vermeld)

Contactadres:

hei-heg-hoogeind@dse.nl